

Események

A MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG XLI. Országos Vándorgyűléséről számolunk be, melyet Szolnokon, a Debreceni Egyetem Szolnoki Kampuszában tartottak.

MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG XLI. ORSZÁGOS VÁNDORGYŰLÉS SZOLNOK, 2024. július 3-5.

1. fotó. Az MHT XLI. Országos Vándorgyűlésének ünnepi megnyitója (Fotó: Bokor Csaba)
Photo 1. The opening ceremony of XLI. Annual National Conference of Hungarian Hydrological Society
(Photo: by Csaba Bokor)

A Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) XLI. Országos Vándorgyűlésének Szolnok adott helyet. A szakma minden területéről 462 regisztrált résztvevő érkezett a Debreceni Egyetem Szolnoki Kampuszára, a csodálatos környezetű Tiszaligetre.

Az eseményindító plenáris ülésen, Nádor István moderálásával, dr. Váradi József társelnök megnyitóját követően, Réthy Pál, a BM helyettes államtitkára, Szalay Ferenc, Szolnok város polgármestere, Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója, Hajdú György Péter, a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei –

Mérnöki Kamara elnöke, dr. Szabó Attila. campusigazgató és Lovas Attila, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója köszöntötte a Vándorgyűlés résztvevőit.

A hagyományoknak megfelelően, a plenáris ülésen került sor az MHT 2024. évi nívódíjának átadására, melyet idén a Vízügyi Ágazat Szegedi Aszály Munkacsoportja nyert el „Az aszálymonitoring hálózat létrehozásával kapcsolatos kutatási, fejlesztési és üzemeltetési feladatok bemutatása (A monitoring rendszer fejlesztésének lehetséges irányai)” című pályázatával.

2. fotó. Az MHT 2024. évi nívódíjának győztesei: dr. Benyhe Balázs, dr. Fehérvári István (Fiala Károly nem vett részt az átadásban), az MHT társelnökei Somlyódy Balázs és dr. Váradi József társaságában (Fotó: Bokor Csaba)

Photo 2. The winners of the MHT's 2024 diploma of excellence: dr. Balázs Benyhe, dr. István Fehérvári (Károly Fiala did not participate in the award ceremony) in the company of co-presidents Balázs Somlyódy and dr. József Váradi (Photo by Csaba Bokor)

Az első nap plenáris előadásai globális problémákra fókuszáltak. Sipos Katalin, a WWF Magyarország Alapítvány igazgatója a „Vízgazdálkodás a klímaváltozás korában – Megérthetik-e jobban egymást a vízügyesek és a

zöldek?” kérdéssel foglalkozott, majd V. Németh Zsolt, az Energiaügyi Minisztérium víziközmű-ágazatért felelős államtitkára a sokak által érdeklődéssel várt előadásában a „Korszakok határán – átalakulóban a víziközmű ágazat,,

címmel vázolta a víziközmű ágazat helyzetét. Itt jelentette be, hogy a kormány döntött arról, hogy a területi vízgazdálkodás 2024. augusztus 1-től a Belügyminisztériumból az Energiaügyi Minisztériumba kerül. Ez egy jelentős lépés az integrált vízgazdálkodás művelésének irányába.

Ebéd után pódiumbeszélgetéssel folytatódott a program, ahol „Vizet a tájba!” címmel az agrárium, a vízügy, a természetvédelem és a politika felelősségét, lehetőségeit és kötelezettségeit vizsgálták a beszélgetésben résztvevő szakemberek. A vitát moderálta és vezette dr. Bíró Tibor, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tanára.

A kiállítással kibővített vándorgyűlésen hét témakörben rendeztek szekciós üléseket.

Vízkezelés szekció

A szekcióban elhangzott 19 előadás zömében árvízvédelmi kérdésekkel foglalkozott: az egyes folyók árvízvédelmi sajátosságaival, a nagyvízi medrek levezetőképességének változásaival, a 2023. évi árvizek hidrometeorológiai előzményeivel és a védekezések tapasztalataival. Különösen érdekes előadást tartott a PET Kupa Egyesület képviselője a „folyómentés” tudományáról és technikáiról, bemutatva az egy évtized alatt felhalmozott tapasztalatokat. Az előadások között helyet kapott a Fertő-tó vízminőségével, a vízenergia hazai kiaknázásának lehetőségeivel (szlovák példák alapján), valamint a vízgazdálkodási beruházásokhoz kapcsolódó ökoszisztéma szolgáltatások közgazdasági értékelési módszertanával foglalkozó prezentáció is. Ez utóbbi különösen élénk szakmai vitát váltott ki, amelyet más fórumokon is folytatni kell a téma újszerűsége és fontossága miatt. A szekciót Dobó Kristóf és Göncz Benedek vezette.

Vízkezelés-gazdálkodás szekció

A szekcióban a felszíni és felszín alatti vízkezelés-gazdálkodás kérdéseivel foglalkoztak, két alszekcióra bontva.

Az MHT Hidrológiai Szakosztályának deklarált célja, hogy önálló vagy önállónak tekinthető felszín alatti vizes szekció/alszekció is megrendezésre kerüljön az évek óta megszokottak szerint, és ez a cél most is teljesült. A 2024-es évben összesen 10 előadás került bemutatásra. Az elhangzott előadások közül témájuk fontossága miatt kiemelkedő volt a termálvizes blokk, valamint a manapság igen ritka, bányavíz-telenítéshez kapcsolódó előadás. Az előadói díjat Tóth Katalin és Hernádi Béla nyerte el „Vizet a tájba. A felszín alól! Bükkaljai vízkivételek” című prezentációjukkal, amely érdekessége és aktualitása miatt érdemelte ki a közönség figyelmét. Az alszekcióban a hallgatói jelenlét változó volt, a legmagasabb hallgatói létszám 61 fő volt.

A felszíni vízkezelés-gazdálkodás témái között sok elméleti és néhány gyakorlati kérdés szerepelt, valamennyi köthető az utóbbi időszak vízhiányos helyzetéhez. A dolgozatok nemcsak különböző problémákat elemeztek, hanem a jövő számára is megfogalmaztak feladatokat és kutatási irányokat, ami azt vetíti előre, hogy a következő években is értékes dolgozatok, valamint év közben izgalmas előadói ülések várnak a vízkezelés-gazdálkodás iránt érdeklődő szakemberekre. A szekciót dr. Lénárt László és Sütő László vezette.

Területi vízgazdálkodási Szekció

Az előadások széles skálája foglalkozott Magyarország vízháztartásával, különösen a vízkészletek egyenlőtlen területi és időbeli eloszlásával. Ennek megfelelően a térségi víztáplálás és vízpótlás műszaki megoldásai kerültek előtérbe. Ugyanakkor érezhetően megnövekedett a nem szerkezeti módszerek alkalmazására tett javaslatok száma, mely elsősorban a vízgazdálkodás integratív szemléletét erősítette. Szép számban jelent meg a vízviszatarítás jó gyakorlatának bemutatása, melyben élen járt a házigazda Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság.

Az előadásokat összekötő alap gondolat a "Vizet a Tájba" jelszó mögött meghúzódó vízgazdálkodási paradigma váltás szükségességének visszaigazolása volt. Ezt a célt teljesítő műszaki megoldást, illetve annak több variánsát az igazgatóságok már alkalmazzák, de az is világossá vált, hogy területhasználat váltás nélkül nincs adaptív vízgazdálkodás. A vízügyi szolgálatra egyre nagyobb nyomás helyeződik a mezőgazdasági vízszolgáltatás tekintetében, így nem véletlen, hogy több dolgozat is foglalkozott ezzel a témával, felvázolva a kihívásokat, lehetőségeket és az előttünk álló feladatokat. Az érdeklődés, a hozzászólások, a kérdések és a vélemények igen aktív megnyilvánulása kifejezetten élvezetessé tette a szekció munkáját. A szekciót dr. Bíró Tibor és dr. Váradi József vezette.

Települési vízgazdálkodás

Az MHT XLI. vándorgyűlésének Települési vízgazdálkodás szekcióján hét, rendkívül színvonalas előadás hangzott el a csapadékvíz-elvezető rendszerek tervezési és kivitelezési tapasztalataitól kezdve a csatornahálózat üzemeltetési kihívásain át, a szennyvíztisztító telepek működésének optimalizálásáig. A szekcióban foglalkoztak a tisztított szennyvíz elhelyezési lehetőségeivel is és ismeretterjesztésre kerültek a mikroszennyező anyagok hatékony eltávolításához kifejlesztett nagyhatékonyságú oxidációs eljárások (Advanced Oxidation Processes, AOP) alkalmazásának kérdései is. Ez utóbbi téma különösen fontos a 91/271/EGK irányelv módosítása miatt, ami kiemelt figyelmet fordít a mikroszennyező anyagok eltávolítására, így a negyedik fokozatként bevezethető technológiák alaposabb megismerése különösen aktuális. A szekciót dr. Darabos Péter, és Kassai Zsófia vezette.

Vízhasználat és környezete

A Vízhasználat és környezete szekció meghirdetett főbb témaköréi széles spektrumot öleltek át a limnológia-élőhelyvédelem-tájhasználatról kezdve az oktatás-kutatás-fejlesztésen át a létesítmény üzemeltetésig és fenntartásig, valamint közgazdasági, szabályozási kérdésekig. Ennek megfelelően a benyújtott előadástervek is igen változatos szakterületeket fedtek le. A beérkezett 27 jelentkezésből időkorlátok miatt 20 bemutatásra volt lehetőség, melyek során a biztonságos ivóvíz, a víztakarékos növénytermesztés, vízminőség monitoring, vízgyűjtő-, vízgazdálkodási és üzemeltetési tapasztalatok, szennyvíztisztítás, tápanyagterhelhetőség kérdései, valamint a Víz Keretirányelvhez kapcsolódó teendőik egyaránt napirendre kerültek. Az előadók többsége fiatal, pályája elején levő szakember volt. A szekciót dr. Szalma Elemér és dr. Engloner Attila elnökölte.

Mesterséges intelligencia, digitalizáció szekció

A digitalizáció és azon belül a mesterséges intelligencia (MI) alkalmazása rendkívüli sebességgel fejlődik a világban, és hasonlóan más területekhez, a vízgazdálkodásban is merőben új mérési-adatelemzési módszereket kínál. A hazai vízgazdálkodásban meghatározó szereplők, vízügyi igazgatóságok, egyetemek és kutatóintézetek nagy-szerű mintaalkalmazásokon keresztül illusztrálták az MI-ben rejlő potenciált. Bemutatásra került múltbeli árhullám idősorok gépi tanulás alapú elemzése, belvíz tartósság műhold alapú vizsgálata, folyóléptékű mederanyag elemző eljárások, folyami műanyag szennyezés videó alapú elemzése, de hidrológiai előrejelző modell fejlesztés is ismertetésre került. A bemutatott előadások magas színvonalúak voltak és egyértelműen igazolták az MI alkalmazhatóságát a vízgazdálkodási feladatok támogatására, egyúttal kijelölve a jövőbeli lehetséges fejlesztési irányokat. A szekciót dr. Baranya Sándor és dr. Kozák Péter vezette.

Nemzetközi szekció

Az MHT lehetőséget biztosított külföldi szakemberek részvételére is, amikor meghirdette és megrendezte a 7. Nemzetközi szekciót, melyet a KÖTIVIZIG, a GWP Magyarország és az ICPDR Tisza Group támogatott és a programja a KÖTIVIZIG Tisza Irodája szervezésével alakult ki.

A szekció programjában levő 13 előadás első csoportja (5 előadás) foglalkozott: a Duna vízgyűjtőn valószínűsíthető klímaváltozás vízkészletre és aszálykiterjedésre gyakorolt hatásaival; az EU Duna Régió Stratégiában végzett magyarországi részvétel projektszintű bemutatásával; kiegészülve a Tisza-vízgyűjtőn megvalósított, illetve kidolgozás alatt levő projektek bemutatásával.

Az előadások második csoportjában bemutatott 8 előadás specifikus témákkal foglalkozott, úgymint: Ökoszisztéma-szolgáltatások és helyreállítási lehetőségek egy fenntartható környezeti fejlődéshez a Duna mentén; Villámárvíz szimuláció hidrodinamikus csapadék-lefolyás

modellezéssel; Extrém csapadék/árvíz esemény következményeinek vizsgálata; Vízgazdálkodási tervezés Romániában a klímaváltozást figyelembe véve; A Duna menti havi átlag vízhőmérséklet statisztikai elemzése és előrejelző modellezése; Öntözővíz-gazdálkodás klímaváltozás hatása; Vízkészlet-gazdálkodás kihívásai a klímaváltozást figyelembe véve a Tisza vízgyűjtőjén; Vízkészlet-gazdálkodási kihívások vízerőművek alatti folyószakaszokon Litvánianban, a vízi ökoszisztémák igényeinek kielégítésére az éghajlatváltozást figyelembe véve. A Nemzetközi szekciót dr. Fehér János vezette.

A záró plenáris ülésen dr. Váradi József társelnök röviden értékelte a rendezvényt, majd Somlyódy Balázs társelnökkel közösen átadták a szekcióvezetők által elismerésre érdemesnek ítélt dolgozatok szerzőinek a Magyar Hidrológiai Társaság erről szóló okleveleit. (a kitüntetettek névsora az MHT honlapján megtalálható). Ezt követően Tóth Sándor, az MHT Közép-dunántúli Területi Szervezetének elnöke, valamint Horváth Angéla, az MHT Közép-dunántúli Területi Szervezet vezetőségi tagja, egyben a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgatóhelyettese meghívták Társaságunk tagjait Székesfehérvárra, a 2025. évi XLII. Országos Vándorgyűlésre.

A vándorgyűlés harmadik napján a szakmai tanulmányút résztvevői először megtekintették a Karcagi Gábor Árvízvédelmi gyakorló pályát és a Milléri Vízügyi Múzeumot, majd szakmai vezetéssel egybekötött látogatást tettek a Fokorúti töltésáthelyezésnél, valamint a Sajfoki zsilipnél és múzeumnál. A szakmai programot a kisköréi Tisza-tó terepasztal és hallépcső ismertetővel egybekötött megtekintése zárta.

A vándorgyűlés dolgozatait tartalmazó tanulmánykötet az alábbi linken érhető el:

<https://hidrologia.hu/vandorgyules/41/>

*dr. Major Veronika
a Hidrológiai Közöny főszerkesztője*